

коллективы, место и время их проведения. Рассмотрен процесс взаимодействия традиционных и новых форм бытования устного народного творчества в системе современной культуры.

Ключевые слова: фольклорный фестиваль, Восточная Словакия, диаспора, конкурс, традиции, украинцы-русины, праздник, искусство, песенная культура, исполнители, народное художественное творчество.

Summary. Lisova A. Ukrainian folk festival in modern Slovakia. The article deals with contemporary music competitions, reviews and Ukrainian folklore festival in Slovakia. The material and spiritual culture of Ukrainian diaspora in particular the state of national culture are analyzed. The problem of existence of Ukrainian folklore in Slovakia is explored, also focuses on the problems of folklorism. The basic trends of the festival movement are detected and the features of Ukrainian dance and music events, their main centers and groups, place and time are find out. The process of interaction between traditional and new forms of existence of oral traditions in the contemporary culture is considered.

Keywords: folk festival, Eastern Slovakia, diaspora, competition, traditions, Ukrainian-Rusyns, holiday, art, song culture, performers, national artistic creativity

Оксана ОВЕРЧУК

СУЧАСНА АНАЛІТИКА ФОЛЬКЛОРИСТИЧНИХ СТУДІЙ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ВІДДІЛУ РОСІЙСЬКОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА

Стаття присвячена аналізу досі відомих фольклористичних студій, здійснених членами Південно-Західного відділу Російського географічного товариства. Автор наголошує на особливій актуальності у сучасній гуманітаристиці оцінки праць наукової інституції другої половини XIX ст. в контексті історичної, соціально-політичної та культурно-просвітницької парадигм доби. Здійснено детальний огляд досліджень, присвячених фольклористичній діяльності членів ПЗВ РГТ (увагу зосереджено на працях Я. Вернюк, Ю. Дойкова, О. Івановської, Ю. Лебедєва, О. Наумовської, С. Мишанича та ін.), що дозволило сформулювати перспективи майбутніх наукових пошуків з означеної проблеми. Репрезентована стаття ґрунтується на залученні широкого фактологічного матеріалу (наукові джерела, офіційно-документальні матеріали, особисті спогади тощо), що уможливило об'єктивність зроблених висновків. Особливу увагу зосереджено на фольклорній діяльності П. Чубинського передусім як очільника та методолога ПЗВ.

Наголошується на важливості подальшого аналізу фольклорних студій П. Чубинського не лише в колі проблем гуманітаристики, а й у контексті процесу національного державотворення в цілому.

Ключові слова: фольклор, фольклористика, Південно-Західний відділ Російського географічного товариства, комплексний аналіз, П. Чубинський.

Після здобуття незалежності, у 80 – 90-х рр. ХХ ст., нарешті почалося повернення в Україну забутих або закритих для публікацій робіт істориків національної культурної спадщини, позначених дещо іншими, виваженими логікою й часом оцінками діяльності Південно-Західного відділу Російського географічного товариства. Йдеться насамперед про роботи Д. Дорошенка, Д. Антоновича, Н. Полонської-Василенко, М. Семчишина, І. Крип'якевича, у яких діяльність Відділу розглядалася як певний етап в українському культурно-національному ренесансі, що характеризувався наявністю щонайменше двох течій – "малоросійської" та "свідомо-української", з відповідними орієнтаціями чи то на єдність із Москвою, чи то на збереження та відновлення української самобутності.

Логічним доповненням таких міркувань стали дослідження з питань первинного формування української національної інтелектуальної еліти. Йдеться насамперед про студії В. Сарбея, Я. Грицака, Г. Касьянова, де висвітлюються питання виникнення та ліквідації Південно-Західного відділу Російського географічного товариства як явища передусім культурного штибу, без акценту на фольклористичному значенні роботи його учасників, та стисло наводяться матеріали про порядок і результати діяльності Відділу. У згаданих вище роботах автори приділяли певну увагу дослідженню діяльності українських академічних організацій передусім як суспільно-політичних.

Дослідники життєвого шляху та патріотичного подвигу П. Чубинського, краєзнавці Д. Чередниченко та А. Зиль розширили фактологічними даними знання сучасного українства про нашого видатного земляка, оприлюдненими загалу у вигляді видань "Павло Чубинський" (Д. Чередниченко, 2005) та "Народознавець Павло Чубинський і його доба" (А. Зиль, 2009).

На рубежі ХХ – ХХІ ст. на тлі загального зростання інтересу дослідників до історії вітчизняної науки та культури появилися праці, присвячені життєвому шляху й науковій спадщині окремих членів Відділу, питання саме фольклористичних аспектів діяльності цього суспільно-громадського об'єднання продовжують залишатися актуальними. Науковий обіг поповнюється новими чи мало відомими біографічними фактами, офіційними документами, матеріалами

листування членів Відділу тощо. З іншого боку, діяльність Південно-Західного відділу Російського географічного товариства по-новому інтерпретується сучасними дослідниками.

На особливу увагу заслуговує книга "П.П. Чубинский – предтеча украинской свободы" (Архангельськ, 2007 р.) Ю. Дойкова, історика, незалежного російського журналіста. Авторське зацікавлення політичною історією, проблемами російсько-українських взаємин та можливість вивчати бібліотечні фонди та архівосховища Росії ("Архангельские губернские ведомости", фонди Архангельського губернського статистичного комітету, матеріали Архангельського товариства вивчення російської Півночі, фонди Державного архіву Архангельської області тощо) уможливили появу цієї праці, яка є неупередженою, позбавленою духу великоруського шовінізму, що зустрічається в сучасному медіа-просторі. Наведений автором фактологічний матеріал, зокрема, заповнює ті інформаційні лакуни, які зустрічаються у вітчизняних публікаціях. Ю. Дойков із неприхованим захопленням стверджує: "Ім'я Чубинського в історії України – в одному ряду з іменами Тараса Шевченка, Миколи Костомарова, Михайла Драгоманова... Чубинський був "двигуном" українського Відродження початку 1870-х років. На все XIX століття на Російській (Архангельській) Півночі не було більш енергійного та продуктивного дослідника, ніж цей українець... Він дослідив усі її величезні території від норвезького кордону до Єнісея... Саме тут він відбувся як учений, щоб повернутися на Батьківщину, здійснити злет найвищого світового рівня" [2, 10].

Таким чином, наш час ознаменувався особливим інтересом дослідників до історико-антропологічного аспекту, дослідженням особистісного чинника в історії культури, аналізом персонального внеску окремих діячів Південно-Західного відділу Російського географічного товариства в розробку та здійснення народознавчої програми. Утім, виразно бракує вітчизняних праць, присвячених специфіці методологічного осмислення теоретичної та прикладної діяльності фольклористів – учасників Південно-Західного відділу РГТ. Можна назвати поодинокі дослідження, в яких студіюється суспільна, громадська та наукова діяльність київського Відділу. Серед таких – праці Н. Петрук "Південно-Західний Відділ Російського Географічного Товариства в суспільно-політичному русі України у другій половині XIX століття" (Київ, 2002), Л. Черної "Південно-Західний відділ Російського географічного товариства і його роль в українському національному відродженні" [12, 19]. Результатом наукового осмислення персонального

внеску в українську національну справу членів Відділу стали дисертації О. Василюк "Антонович як археограф" (Київ, 1999), О. Тарасової "Картина світу музичного театру М.В. Лисенка" (Київ, 1999), О. Франко "Наукова та суспільно-політична діяльність Федора Кіндратовича Вовка" (Львів, 2000), Л. Гонюкової "Громадсько-політична та культурно-просвітницька діяльність Софії Русової (1870 – ті рр. – 1940 р.)" (Київ, 2000), О. Рахно "Олександр Русов у науковому та громадсько-політичному житті України (друга половина XIX – початок XX ст.)" (Харків, 2003), О. Таран "Наукова спадщина Федора Вовка в галузі антропології: спадкоємність традицій та сучасне бачення" (Київ, 2003), А. Лимар "Матвій Терентійович Симонов (Номис): життя, культурно-наукова, громадська та педагогічна діяльність" (Дніпропетровськ, 2006).

Тематика цих наукових досліджень свідчить про зростаючий інтерес науковців до проблем українського національного руху другої половини XIX ст. в аспекті його персоналізації – висвітлення життя, поглядів, діяльності ключових постатей Південно-Західного відділу Російського географічного товариства.

Огляд наукових праць останніх десятиріч із фольклористики, зокрема присвячених історіографічній проблематиці, дає підставу говорити про часткове висвітлення діяльності деяких персоналій – членів ПЗВ РГТ та їхнього внеску у справу накопичення фольклорного фактологічного матеріалу, створення методологічних підвалин його аналізу, а також актуалізації фактологічного фольклорного матеріалу для теоретичних узагальнень поетикального характеру. Зокрема, для ґрунтовного дослідження Л. Дунаєвською еволюційних процесів уснословесних жанрів казки та легенди, простежених у монографії "Українська народна проза (легенда, казка). Еволюція епічних традицій" (1998), залучено великий масив, поданий П. Чубинським у II та III томах "Трудов...".

Автор дисертації "Фольклористична спадщина братів Рудченків – Івана Білика й Панаса Мирного" (1999) Ю. Лебедев зазначає: "Увага українських фольклористів-етнографів (Рудченків – О.О.) була звернена не лише на нагромадження фольклорного матеріалу, а й його наукове освоєння. Велике значення мали Етнографічно-статистична експедиція та Третій археологічний з'їзд (1874.). Монументальне видання "Трудов..." П. Чубинського, збірники М. Максимовича, П. Куліша, І. Рудченка прислужилися для суто наукових дослідів" [9, 149]. Науковець, вивчивши архівні фонди, де зберігається рукописна спадщина І. Рудченка, висловив припущення, що саме ним запропонована систематизація народних пісень, використана іншими

членами Відділу та фольклористами ХХ століття для укладання текстових пісенних збірок.

Опублікована стаття "Євреї у фольклористично-етнографічних працях Павла Чубинського" Ю. Лебедева [8, 54-57] є компаративним зрізом весільної драми у традиціях малих народів, котрі проживають на теренах України, із залученням фактологічних даних Відділу та праць М. Сумцова. Дослідник фольклористичної спадщини братів Рудченків Ю. Лебедев наголосив на винятковому значенні інформації, збереженої в "Трудах...", про родильні, поховальні фольклорні тексти євреїв, про магичні практики, відомі цьому народу, бо такі знання завжди сприятимуть порозумінню етносів, що упродовж тривалого часу проживають на спільній території. Однак ґрунтовного аналізу процесів культурної дифузії, акультурації, контамінації єврейських та українських фольклорних творів немає. Названа наукова проблема частково порушувалася у наукових розвідках О. Івановської, зокрема у статті "Міжетнічні та міжрелігійні суб'єктні регулятиви у фольклорному тексті (на матеріалах наукових досліджень П. Чубинського)" [5, 38-46].

О. Шалак здійснила дослідження "Фольклористична діяльність Андрія Димінського" (1995) з урахуванням історичного контексту та розвитку народознавчих інтересів на Правобережній Україні. Фольклористичний доробок А. Димінського авторка характеризує як достовірний джерельний матеріал, що зберігся завдяки фонетичному транскрибуванню, увазі до варіантних відповідників, хоча й хвибує на недосконалу паспортизацію. О. Шалак зацентувала дослідницьку увагу на використанні польових даних дійсного члена ПЗВ РГТ з Поділля А. Димінського упорядниками "Трудов...". Зокрема, у дисертації зазначено: "Записи А. Димінського, що побачили світ серед "Малорусских народных преданий и рассказов. Свод М. Драгоманова" (К., 1876 р.), в IV, V, VI розділах підписано іменем І. Рудченка і опубліковані із помилками, що є наслідком неточного прочитання рукописів А. Димінського" [245, С. 179]. Водночас дослідниця не відкидає позитивного впливу членів Відділу на формування наукових поглядів А. Димінського та на еволюцію його дослідницьких стратегій: "Із РГТ... Димінському надходили програми, рекомендації щодо запису зразків фольклору – спираючись на них, краєзнавець провадив свої записи казок, легенд, переказів, пісень, приказок та прислів'їв, загадок" [13, 178]. У річищі методологічних настанов ПЗВ РГТ зібраний А. Димінським народознавчий матеріал з Поділля давав комплексне уявлення про духовне і матеріальне життя в усій багатоманітності форм і жанрів – як у фольклорному, так і в етнографічному аспектах [13, 178].

Слід відзначити також дослідження Я. Вернюк "Формування та становлення фольклористики Волині у XIX – початку XX століття" (Київ, 2003), у якому авторка досить побіжно зупиняється на волинському ареалі, охопленому дослідженнями членів ПЗВ. Відтак, Я. Вернюк припускає, що методологічним підґрунтям фундаментальної праці О. Кольберга "Волинь" (1907) стали наукові засади, сформовані членами ПЗВ РГТ [1, 149]; накопичений за допомогою місцевих кореспондентів джерельний матеріал уможливив провадження фундаментальних досліджень регіональної традиції науковцями наступних поколінь.

Грунтовний аналіз фольклористичних здобутків М. Драгоманова здійснила О. Наумовська у дисертації "Фольклористична спадщина Михайла Драгоманова" (Київ, 1999). Ідея національного відродження та утвердження самобутності української культури для громадського діяча та історика були визначальними рушіями пошуку методологічних прийомів осмислення фольклору. Авторка прямо пов'язує наукові інтереси вченого з діяльністю Старої громади та Південно-Західним відділом Російського географічного товариства.

Не можна оминати увагою численних наукових форумів, започаткованих Інститутом філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які присвячені вивченню діяльності ПЗВ РГТ та творчої спадщини Павла Чубинського. Уже на I Всеукраїнській науково-практичній конференції "Павло Чубинський: традиції національної культури та формування етносвідомості" (2003) ініціатор наукового форуму – Л. Дунаєвська – накреслює магістральну дослідницьку лінію подальшої пошукової та аналітичної роботи в царині вітчизняної історії фольклористики: повертати до наукового обігу імена учених – членів ПЗВ РГТ, опрацьовувати фактологічний матеріал, зібраний ними; аналізувати методологічні засади роботи з фольклорним матеріалом та актуалізувати в науковій практиці ті, що довели свою продуктивність. Стаття Л. Дунаєвської "До історії реалібітації Павла Чубинського у XX ст." розпочинає предметну наукову розмову, задавши конструктивну тональність, увівши в науковий обіг матеріали Архіву Російського географічного товариства у Санкт-Петербурзі. Наукові збірники, у яких оприлюднені студії над збирацькою фольклорно-етнографічною діяльністю цієї наукової інституції, містять теоретичну новизну, є практично корисними для використання у навчальному процесі та повертають з небуття імена багатьох сподвижників української культури.

Записи дитячого фольклору набули теоретичного осягнення в працях О. Марчун: дисертації "Українська колискова пісня. Мотиви, функції, образи" (Київ, 2005) та у навчальному посібнику "Матеріали до вивчення дитячого фольклору. Частина I" (Київ, 2011). Використовуючи зібрану П. Чубинським колекцію дитячого фольклору, авторка запропонувала нову типологію колісанок, що ґрунтується на розрізненні мотиву та сюжету в поєднанні з їхньою генезою та міфопоетичними уявленнями стародавніх слов'ян. Дослідниця наголосила на інтенціальності та функціональності української колісанки, на її акціонально-прагматичному контексті, логічно вивівши з цього семіотично важливу тезу про взаємопов'язаність її вербальних, паравербальних та позавербальних складових.

Творча спадщина членів Відділу використовувалася О. Івановською для з'ясування предметного поля фольклористики в його історичному розвитку, для вивчення звичаєвого права як сегмента фольклору [3], аналізу казкового епосу як площини вияву правових рефлексій [4,6, 297-308] тощо.

Останнє 20-річчя демонструє наукову інтеграцію вивчення творчої спадщини Відділу: "Труди..." опинилися у фокусі зацікавлень гуманітаристики, українознавче зібрання слугує фактологічним матеріалом для теоретичного та зіставно-типологічного осягнення еволюції етносу юристами і філософами, філологами та педагогами. Прикладом науково-практичних форумів, які демонструють синтез наукового пошуку, є конференції, присвячені творчій спадщині П. Чубинського (кафедра фольклористики ІФ КНУ імені Тараса Шевченка).

Знаковою подією останнього десятиріччя стало перевидання двох томів "Трудов..." [157]. Автор проекту та головний редактор, С. Мишанич, у ґрунтовній передмові до 1-го тому наголосив на складності підготовки перевидання. Як науковець із великим досвідом, редактор зберігає лексичні, морфологічні та синтаксичні діалектні особливості першоджерела, а також фонетичну специфіку мовлення етнографічних груп доби фіксації. Перевидання здійснено з певними уточненнями текстів. У вступній статті "Українознавча енциклопедія Павла Чубинського" [11, 9-57] автор оглядає віхи біографії вченого, осмислює етапи його наукового поступу, ґрунтовно аналізує фольклористичний доробок, опублікований у багатотомнику. Зокрема, зауважує: "Із опублікованих до цього часу (до "Трудов..." – О.О.) матеріалів більшість репрезентували одні й ті самі райони, зате було чимало місць зовсім не досліджених, таких, що становили на фольклорно-етнографічній карті українського етносу суцільну білу пляму". Саме тому розширення географії фольклорних досліджень, а

також урізноманітнення жанрового репертуару через доповнення його текстами звичаїв, повір'їв, замовлянь, ігор тощо є новизною фольклорного зібрання, намаганням комплексно осягнути духовний світ народу.

Чільне місце С. Мишанич відводить аналізу методології впорядкування зібрання. Так, огляд III тому "Трудов...", який містить інформацію про народний календар, дає підстави авторові статті стверджувати: "Непересічна цінність цих матеріалів полягає насамперед у їхній надійності, науковій вірогідності. Якщо десь там і трапляється сумнів, то відносити його слід на карб не П. Чубинському, а його численним помічникам, не в усьому обізнаним з методикою фіксації народних звичаїв та обрядів, виділення з них головного та другорядного" [11, 39]. Коментуючи фактологічну наповненість IV тому, С. Мишанич доходить висновків про "бідність" представлення поховального обряду, зокрема текстів голосінь, імпровізаційним характером жанру та динамікою експедицій П. Чубинського, яка не сприяла тому, щоб "записувати цей вид народної творчості у його безпосередньому функціональному призначенні, у природних умовах" [11, 39]. Автор статті також висловив припущення: фрагментарність запису поховального обряду зумовлена активною стадією його функціонування і не вимагала закріплення у писемному джерелі, оскільки обряд "не виявляв тенденції до згасання" [11, 40]. Досить слушно, на нашу думку, фольклорист спростовує закиди щодо методологічних "недохопів" принципів класифікації необрядової лірики, вміщеної у V томі "Трудов...", висловлені сучасниками П. Чубинського та деякими дослідниками фольклористики сьогодення. С. Мишанич справедливо зауважує: "Як показав досвід 200-літнього видання народних пісень, наукою ще не розроблено ідеальної схеми розташування позаобрядового пісенного матеріалу. І не лише тому, що емпіричний матеріал може "підтягатись" до завдань того чи того видання, а головним чином і через поліфункціональність кожного твору зокрема, суттєві розбіжності варіантів одних і тих самих творів у їхніх конкретних побутових виявах, пристосування їх до вимог місцевої фольклорної традиції..." [11, 41]. З великою повагою С. Мишанич говорить про громадянську, патріотичну місію П. Чубинського як очільника та методолога ПЗВ, а його наукове сподвижництво розглядає у площині українського державотворення.

Наголосимо, що бібліографічний каталог праць П. Чубинського побачив світ завдяки науковим студіям В. Литвина [10].

У процесі дослідження теми вивчалися архівні матеріали з фондів Центрального державного історичного архіву України у м. Києві (Ф. 442 – фонд Канцелярії Київського, Подільського та Волинського

генерал-губернатора; Ф. 884 – фонд Комісії для опису губерній Київського учбового округу; Ф. 707 – фонд Канцелярії попечителя Київського учбового округу); матеріали Інституту рукописів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Крім офіційно-документальних матеріалів, використовувалися нарагивні джерела: спогади членів сімей, колег, друзів, а також науковців, освітян та державних діячів, причетних до життя та фольклористичної діяльності членів Південно-Західного відділу Російського географічного товариства; інформаційні повідомлення у засобах масової інформації.

Підсумовуючи історіографічний огляд літератури з проблеми, слід констатувати, що кожна історична епоха з її ідеологією наклали певний відбиток на оцінки і висновки авторів аналізованих вище досліджень. Саме тому задля об'єктивності ми намагалися використати весь масив історіографічного матеріалу і опиратися передусім на документальні першоджерела. Актуальною залишається проблема детального компаративного аналізу:

- внеску окремих членів ПЗВ РГТ у розвиток української фольклористики та використання ними теоретико-методологічних знахідок у класифікаціях та узагальненнях фольклорного матеріалу після припинення діяльності товариства;
- діяльності російських та європейських товариств, що ставили таку ж наукову мету, як і ПЗВ РГТ;
- впливу загальнотеоретичних та прикладних досягнень ПЗВ РГТ на формування багатовимірної моделі української культури.

Відтак, поряд із визнанням значного масиву наукових праць, присвячених діяльності ПЗВ РГТ, долученням наукової спільноти до цікавого і важливого періоду розвитку української фольклористики, мозаїчного або системного відтворення цієї діяльності доводиться визнати, що великий пласт матеріалу і комплекс проблемних питань, пов'язаний із діяльністю П. Чубинського та його сподвижників, ще залишає простір для подальших дискусій, наукового осмислення, дослідницьких узагальнень.

Список використаної літератури

1. Вернюк Я.С. Формування і становлення фольклористики Волині у XIX – початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.07 / Вернюк Ярослава Степанівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 20 с.
2. Дойков Ю. П. П. Чубинский – предтеча украинской свободы. – Архангельск., 2007. – 167 с.
3. Івановська О. П. Звичаєве право в Україні : етнотворчий аспект / О. П. Івановська. – Київ : ТОВ "УВПК "ЕксОб", 2002. – 234 с.

4. Івановська О. Звичасво-правові інклюдії у жанрах казки та легенди / О. П. Івановська // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – К., 2006. – Вип. 17. – С. 45-49.

5. Івановська О. П. Міжетнічні та міжрелігійні суб'єктні регулятиви у фольклорному тексті (на матеріалах наукових досліджень П. Чубинського) / О. П. Івановська // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – К., 2005. – Вип. 15. – С. 38-46.

6. Івановська О. П. Науковий доробок П.П. Чубинського в царині вивчення народних юридичних звичаїв / О. П. Івановська // Вісник Київський міжнародний університет. Літературознавчі студії. – К., 2003. – № 5. – С. 297-308.

7. Івановська О. П. Український фольклор як функціонально-образна система суб'єктності : моногр. / О. П. Івановська. – К. : ТОВ УВПК "ЕксОб", 2005. – 226. [2] с.

8. Лебедев Ю. Євреї у фольклористично-етнографічних працях Павла Чубинського / Ю. Лебедев // Літературознавчі студії / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – К., 2005. – Вип. 15. – С. 54-58.

9. Лебедев Ю. І. Фольклористична спадщина братів Рудченків – Івана Білика й Панаса Мирного : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.07 / Лебедев Юрій Іванович ; Київ. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1999. – 16 с.

10. Литвин В. Павло Чубинський : бібліографічний покажчик / В. Литвин. – Бориспіль : СПД Кузьмичова Р. Ю., 2009. – 42 с.

11. Мишанич С. Українознавча енциклопедія Павла Чубинського / Праці етнографічно-статистичної експедиції в Західно-Руський край, спорядженої Імператорським Російським географічним товариством. Південно-Західний відділ: Матеріали і дослідження, зібрані д.чл.П.П.Чубинським. -Т.1. -Донецьк: Норд-прес.-2008.- С.9-57.

12. Чорна Л. В. Південно-Західний відділ Російського географічного товариства і його роль в українському національному відродженні : дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Чорна Ліана Володимирівна ; Ізмаїльський держ. гуманітарний ун-т. – Ізмаїл, 2005. – 159 арк.

13. Шалак О. І. Фольклористична діяльність Андрія Димінського : дис. ... канд. філол. наук: 10.01.09 / Шалак Оксана Іванівна ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнографії ім. М. Т. Рильського. – К., 1995. – 198 арк.

Одержано редакцією – 20.11.2014. Прийнято до публікації – 16.12.2014

Аннотація. Оверчук О. Современная аналитика фольклористических студий Юго-Западного отдела Русского географического общества. Статья посвящена анализу ныне известных фольклористических трудов членов Юго-Западного отдела Российского географического общества. Автор подчеркивает особенную актуальность в современной гуманитаристике оценки трудов научной институции второй половины XIX в. в контексте исторической, социально-политической и культурно-просвещенской парадигм эпохи. Произведено детальное обозрение исследований, посвященных фольклористической деятельности членов ЮЗОРГО (внимание сосредоточено на трудах Я. Вернюк, Ю. Дойкова, Е. Ивановской, Ю. Лебедева, О. Наумовской, С. Мишанича и др.), что позволило сформулировать перспективы дальнейших

научных поисков. Данная статья основана на широком фактологическом материале (научные источники, официально-документальные материалы, личные воспоминания и др.), что позволяет сделать объективные выводы. Особое внимание сосредоточено на фольклорной деятельности П. Чубинского прежде всего как главы и методолога ЮЗО. Подчеркивается значимость дальнейшего анализа фольклорных студий П. Чубинского не только в кругу проблем гуманитаристики, но и в контексте процесса национального государствообразования в целом.

Ключевые слова: фольклор, фольклористика, Юго-Западный отдел Российского географического общества, комплексный анализ, П. Чубинский.

Summary. Overchuk A. Modern Analyst folkloristic studies South-West of the Russian Geographical Society. The study carries out the analysis of known up to the date folklore studies of the members of the South-West Division of the Russian Geographical Society. The author accentuates on considerable actuality of such research in the modern humanities, taking into account historical, socio-political, cultural and educational paradigms of epoch. The detailed review of scientific researches, honoring to folklore activity of the members of the SWD of the RGS, are put into the practice (considerable attention is devoted to the scientific works of Y. Vernyuk, Y. Doykov, O. Ivanovska, Y. Lebedev, O. Naumovska, S. Myshanych etc.). This analysis of folklore studies allowed to settle prospects for future scientific research. This article is based on wide factological material (scientific sources, documental materials, private memoirs etc.). Such approach allows to arrive at objective conclusions. Special attention is concentrated on folklore activity of P. Chubynskyy as a head of the SWD. It is emphasized on the importance of further analysis of P. Chubynskyy' folklore studies not only through the problems of the modern humanities, but also via context of the state-creation process in general.

Key words: folklore, Folklore Study, South-West Division of the Russian Geographical Society, complex analysis, P. Chubynskyy.